

Monimuotoisuus syntyy teoista

Kuva: Stora Enso

Puuta jalostavan teollisuuden monimuotoisuustiekartta julkaistiin vuonna 2023 alan yhteisenä tahdonilmauksena vahvistaa metsäluonnon monimuotoisuutta osana metsien kestävää käyttöä. Tiekartan tavoitteena on lisätä ymmärrystä metsätalouden vaikutuksista metsäluontoon, tunnistaa vaikuttavimmat keinot monimuotoisuuden vahvistamiseksi ja rakentaa yhteistä suuntaa kohti luontopositiivista tulevaisuutta. Se perustuu laajaan tutkimustyöhön metsäluonnon tilasta, kehityksestä ja monimuotoisuuden vahvistamisen mahdollisuuksista.

Tiekartan keskeinen viesti on rohkaiseva: pitkäjänteinen työ tuottaa tulosta. Metsien monimuotoisuuden kannalta tärkeät rakennepiirteet ovat Suomessa vahvistuneet viime vuosikymmenten aikana. Lehtipuuston määrä on kasvanut, järeitä puita on aiempaa enemmän, säästöpuut ovat vakiintuneet osaksi metsänkäsittelyä ja lahopuun määrä on lisääntynyt erityisesti Etelä-Suomen metsissä. Myönteistä kehitystä on nähty myös useissa aluskasvillisuutta kuvaavissa indikaattoreissa. Havainnot perustuvat pitkäaikaiseen tutkimustietoon.

Suomessa metsien tilaa seurataan kansainvälisestikin poikkeuksellisen kattavasti. Yli satavuotias valtakunnan metsien inventointi (VMI) ja laajat kasvillisuusseurannat tarjoavat vahvan tietopohjan metsissä tapahtuvien muutosten arviointiin. Seurantatieto auttaa kohdentamaan toimet oikein, arvioimaan niiden vaikutuksia ja rakentamaan näkymää tulevaisuuteen.

Monimuotoisuustiekartan käytännön viitekehyksen muodostaa 5+5-malli, joka kokoaa yhteen viisi monimuotoisuutta suoraan vahvistavaa toimenpidekokonaisuutta sekä viisi mahdollistavaa tekijää, kuten osaamisen, tutkimuksen, teknologian ja yhteistyön.

Työ monimuotoisuuden vahvistamiseksi jatkuu joka päivä metsänhoidossa, puunkorjuussa, luonnonhoidossa, tutkimuksessa ja toimintatapojen kehittämisessä. Tähän julkaisuun kootut case-esimerkit näyttävät, miltä työ käytännössä näyttää. Ne tuovat näkyväksi tekoja, hankkeita ja innovaatioita, joilla metsäalan yritykset vievät monimuotoisuustiekartan tavoitteita eteenpäin ja rakentavat tulevaisuuden monimuotoisempia metsiä.

5 + 5

1	2	3	4	5
Puulajisuhteet	**Lahopuun määrä ja laatu**	**Arvokkaat elinympäristöt**	**Lehdot ja paahde-elinympäristöt**	**Paloelin-ympäristöt**
Monipuolistetaan puulajisuhteita lisäämällä lehtipuiden osuutta ja harvinaisempien lehtipuiden määrää.	Varmistetaan lajiston kannalta riittävät lahopuuresurssit. Lisätään runkolahopuun määrää ja monimuotoisuutta.	Turvataan arvokkaat elinympäristöt metsätaloustoimien yhteydessä ja edistetään vapaaehtoista suojelua.	Tunnistetaan talousmetsien lehdot ja paahdeympäristöt ja lisätään niiden monimuotoisuusarvoja hoitotoimenpiteillä.	Lisätään paloelinympäristöjä toteuttamalla kulotuksia ja luonnonhoidollisia polttoja.

1. **Osaaminen**
2. **Yhteistyö**
3. **Teknologia**
4. **Tieto ja tutkimus**
5. **JAETTU MOTIVAATIO PERUSTANA TEKEMISELLE**

PUULAJISUHTEET

1 Tilaa useammalle puulajille

Koskisen edistää metsien monimuotoisuutta monipuolistamalla puulajisuhteita osana metsänhoitoa ja puunhankintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa lehtipuiden, erityisesti rauduskoivun, viljelyn lisäämistä sekä sekapuustoisuuden säilyttämistä kaikissa metsänkäsittelyn vaiheissa.

Hakkuissa ja hoitotöissä jätetään monipuolisesti säästöpuita, kuten jaloja lehtipuita, haapoja ja kolopuita, ja vältetään tarpeetonta raivausta. Myös suojakaistoilla ja tiheiköissä pyritään säilyttämään eri puulajeja mahdollisimman kattavasti.

Toimintatavat on integroitu ohjeistuksiin, käytännön toteutukseen ja laadun seurantaan. Tavoitteena on vahvistaa metsien elinvoimaa, lisätä lajiston monipuolisuutta sekä parantaa metsien kestävyyttä tuhoja, tauteja ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia vastaan.

Säästöpuut ja monipuoliset suojakaistat turvaavat eri lajien elinympäristöjä

Lehtipuiden viljely ja sekapuustoisuuden säilyttäminen lisäävät rakenteellista monimuotoisuutta

Parantaa metsien elinvoimaa ja kestävyyttä tuhoja, tauteja ja ilmastonmuutosta vastaan

KOSKISEN

Koskisen on suomalainen puutuoteyhtiö, joka jalostaa uusiutuvaa puuraaka-ainetta sahatavara-, vaneri- ja lastulevytuotteiksi. Yli satavuotisen historiansa aikana yhtiö on kehittänyt materiaalitehokkaita ratkaisuja, joissa puuraaka-aine hyödynnetään mahdollisimman tarkasti ja vastuullisesti.

LAHOPUUN MÄÄRÄ JA LAATU

2 Enemmän lahopuuta luonnon hyväksi

Metsä Group vahvistaa metsien rakennepiirteitä ja lahopuujatkumoa Metsä Group Plus -hoitomallin avulla. Hakkuiden yhteydessä metsiin jätetään tavanomaista enemmän säästöpuita ja tehdään tekopökkelöitä, jotka lisäävät lahopuun määrää ja varmistavat sen jatkuvan muodostumisen myös tulevaisuudessa. Erityistä huomiota kiinnitetään lahopuun laatuun: säästöpuina suositaan monimuotoisuuden kannalta arvokkaita lehtipuita, kuten haapaa ja raitaa, sekä muita harvinaisempia puulajeja ja eri-ikäisiä puita.

Tavoitteena on luoda metsiin monipuolinen lahopuujatkumo, joka tarjoaa elinympäristöjä suurelle joukolle sieni-, hyönteis-, sammal- ja lintulajeja. Lisäksi kohteilla voidaan toteuttaa säästöpuuryhmien polttoja, jotka lisäävät palanutta puuta ja paloelinympäristöjä. Näin luonnon monimuotoisuutta tukevat rakennepiirteet vahvistuvat osana normaalia metsätaloutta, ja niiden vaikutukset ulottuvat vuosikymmenten päähän.

- **Lahopuuta suunnitelmallisesti luonnon hyväksi**
- **Lahopuujatkumoa tuleville sukupolville**
- **Monimuotoisuutta metsän rakenteita vahvistamalla**

Taulakääpä on koivulahopuuhun erikoistunut avainlaji, jonka lahottamalla puulla elää suuri joukko muita sieni- ja hyönteislajeja. Siksi se tukee metsien monipuolisen lahopuulajiston säilymistä.

Kuva: Timo Lehesvirta

Metsä

Metsä Group on suomalainen metsäteollisuuskonserni, jonka tuotteet perustuvat uusiutuvaan pohjoiseen puuhun. Yhtiö toimii koko arvoketjussa puunhankinnasta metsänhoitopalveluihin sekä puutuotteiden, sellun, kartongin ja pehmopaperien valmistukseen.

3

Arvokkaat elinympäristöt tunnistetaan ja turvataan

Kinnaskoski huomioi arvokkaat elinympäristöt jo puunhankinnan maastosuunnittelussa. Puunostajat kartoittavat leimikot huolellisesti maastossa ja tunnistavat myös ennakkoon tiedossa olemattomia kohteita, kuten lähteitä ja pienialaisia korpipainanteita.

Tunnistetut kohteet rajataan hakkuiden ulkopuolelle, ja niiden ympärille jätetään monipuolisesti säästöpuita. Ojien kunnostusta vältetään, jolloin alueiden hydrologia voi palautua luonnollisesti.

Toiminta perustuu aktiiviseen suunnitteluun ja kohdekohtaiseen harkintaan. Se osoittaa, että maastotyöllä ja osaamisella voidaan ehkäistä arvokkaiden luontokohteiden heikentyminen ja tukea niiden palautumista – vaikka se edellyttäisi myös taloudellista joustoa puukaupassa.

Puunhankinnassa rajataan hakkuiden ulkopuolelle myös pienialaiset arvokkaat kohteet

Säästöpuut ja luonnontilaisen hydrologian säilyttäminen tukevat kohteiden tilaa

Suunnittelu ehkäisee heikentymistä ja mahdollistaa luontokohteiden palautumisen

Kinnaskoski on vuonna 1971 perustettu perheomisteinen sahayritys Vilppulasta. Yhtiö valmistaa korkealaatuista kuusisahatavaraa kotimaan ja kansainvälisten markkinoiden tarpeisiin sekä panostaa vastuulliseen puunhankintaan ja metsäluonnon huomioimiseen osana toimintaansa.

LEHDOT- JA PAAHDE-ELINYMPÄRISTÖT

4

Valoa paahde-elinympäristöihin

Tornator on ennallistanut Ruokolahden Huuhanrannan paahdeympäristöä yhdessä Stora Enson kanssa osana monimuotoisuusohjelmaansa. Kyseessä on yksi Suomen edustavimmista paahdealueista – juuri tällaisissa elinympäristöissä elää jopa seitsemän prosenttia kaikista uhanalaisista metsälajeistamme.

Alueella on avarrettu maisemaa poistamalla varjostavaa puustoa ja tehty kulotuksia. Näin on lisätty valoa ja lämpöä, joita monet uhanalaiset lajit tarvitsevat elääkseen.

Työ on tuottanut tulosta: alueelta on löytynyt harvinaisia ja uhanalaisia laje-ja, kuten palaneesta puusta riippuvaisia kovakuoriaisia. Tämä osoittaa, että aktiivisella luonnonhoidolla voidaan tehokkaasti vahvistaa metsien monimuotoisuutta myös talouskäytössä olevilla alueilla.

- **Luodaan elintilaa uhanalaisille lajeille**
- **Ennallistetaan arvokkaita elinympäristöjä**
- **Ylläpidetään olemassa olevia luontoarvoja**

Harjumetsien paahderinteillä kasvava keltalieko hyötyy paahdeympäristöjen hoidosta. Avoimien ja valoisien elinympäristöjen ylläpito vahvistaa paahteesta riippuvaisten lajien kasvupaikkaverkostoa.

Tornator

Tornator on Suomen suurin yksityinen metsänomistaja ja kestävään metsätalouteen erikoistunut yhtiö. Sen liiketoiminta perustuu puun tuottamiseen, metsien aktiiviseen hoitoon sekä luonnon monimuotoisuutta, ilmastohyötyjä ja metsien monikäyttöä tukeviin ratkaisuihin.

Kuva: Timo Lehesvirta

PALOELINYMPÄRISTÖT

5

Hallittu tuli vahvistaa monimuotoisuutta

Pfeifer toteuttaa hallittuja kulotuksia osana metsänhoitoa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Kulotuksessa poltetaan pintakasvillisuutta ja jätetään säästöpuita, jolloin syntyy palanutta puuainesta ja ravinteita vapautuu maaperään.

Näin luodaan elinympäristöjä paloista riippuvaisille lajeille, kuten hyönteisille, kovakuoriaisille ja sienille. Kulotus jäljittelee luonnollisia metsäpaloja, jotka ovat vähentyneet tehokkaan palontorjunnan myötä.

Toimenpiteet vaativat huolellista suunnittelua, tarkkaa kohteiden rajausta ja turvallista toteutusta. Samalla ne tukevat metsän uudistumista ja monipuolistavat metsärakennetta. Esimerkki osoittaa, että myös perinteiset metsänhoitomenetelmät voivat tarjota konkreettisia hyötyjä monimuotoisuuden vahvistamisessa.

- **Hallituilla kulotuksilla luodaan palanutta puuainesta ja ravinteita vapauttavia olosuhteita**
- **Elinympäristöjä paloista riippuvaisille lajeille, kuten hyönteisille, kovakuoriaisille ja sienille**
- **Jäljittelee luonnollisia metsäpaloja ja monipuolistaa metsärakennetta**

PFEIFER

Pfeifer on yksi Suomen merkittävimmistä puunjalostusyrityksistä ja johtava toimija Pohjois-Suomessa. Yhtiö valmistaa sahatavaraa ja muita puutuotteita vastuullisesti hankitusta kotimaisesta puuraaka-aineesta sekä kehittää toimintaansa resurssitehokkuuden ja kestävän metsätalouden pohjalta.

Kuva: Tornator/H.Välimäki

OSAAMINEN

1 Osaamisen avulla vaikuttavia luontotekoja

Vastuullisuuden edistäminen perustuu käytännön toimenpiteiden lisäksi henkilöstön ja urakoitsijoiden osaamiseen sekä toiminnan kehittämiseen ja seurantaan. Kun koulutus, ohjeistus ja käytännön toteutuksen arviointi tukevat toisiaan, vastuullisuustavoitteet näkyvät arjen toiminnassa

Versowood on uudistanut sopimusyrittäjille suunnatun digitaalisen intranetin, joka kokoaa ajantasaiset ohjeet ja koulutusmateriaalit helposti saataville myös mobiililaitteilla. Ratkaisu tukee perehdytystä ja osaamisen ylläpitämistä ajasta ja paikasta riippumatta.

Westas puolestaan on kehittänyt metsäympäristöohjelmansa seurantaa uuden arviointimallin avulla yhteistyössä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa. Sisäisissä maastoauditoinneissa kerättävä tieto auttaa arvioimaan tavoitteiden toteutumista ja tunnistamaan kehittämiskohteita. Tuloksia hyödynnetään ohjeistuksen, koulutuksen ja toimintatapojen jatkuvassa kehittämisessä.

WESTAS

VERSOWOOD

- **Tieto kulkee helposti**
- **Oppiminen onnistuu missä vain**
- **Arjen työ sujuu tasalaatuisesti**

Westas on suomalainen puunjalostuskonserni, joka valmistaa sahatavaraa ja asiakaskohtaisia puutuoteratkaisuja. Yhtiö hankkii puunsa sertifioiduista suomalaisista metsistä ja yhdistää toiminnassaan vastuullisen puunhankinnan, korkean laadun sekä puuraaka-aineen tehokkaan hyödyntämisen.

Versowood on Suomen suurin yksityinen sahatavaran tuottaja ja jalostaja. Perheyritys valmistaa sahatavaraa, liimapuuta, puupakkauksia ja bioenergiatuotteita hyödyntäen kotimaista puuta mahdollisimman tehokkaasti ja vastuullisesti osana kiertotalouteen perustuvaa liiketoimintaa.

YHTEISTYÖ

2 Vaikuttavimmat tulokset rakennetaan yhdessä

Monimuotoisuuden vahvistaminen ei ole yhden yrityksen, organisaation tai toimialan tehtävä. Vaikuttavimmat tulokset syntyvät, kun tutkimus, käytännön metsätalous, viranomaiset ja muut sidosryhmät tekevät yhteistyötä yhteisen tavoitteen eteen. Pienilläkin teoilla voi olla suuri vaikutus, kun niitä toteutetaan laajasti, pitkäjänteisesti ja tutkittuun tietoon perustuen.

Yhteistyö on ollut keskeinen osa puuta jalostavan teollisuuden monimuotoisuustyötä ja vuonna 2023 valmistuneen monimuotoisuustiekartan laatimista. Tiekartta perustuu laajaan tutkimustietoon metsäluonnon tilasta, kehityssuunnista ja niistä keinoista, joilla monimuotoisuutta voidaan vahvistaa osana kestävää metsätaloutta. Yhteinen tietopohja auttaa kohdentamaan toimet sinne, missä niillä on suurin vaikutus.

Monimuotoisuustiekartan 5+5-mallissa yhteistyö on yksi luonnon hyväksi tehtävää työtä mahdollistavista tekijöistä. Yhteistyö tuo yhteen eri toimijoiden osaamisen, kokemukset ja näkökulmat sekä auttaa viemään tutkimustiedon käytännön ratkaisuiksi metsissä. Samalla se luo perustan uusille toimintatavoille, innovaatioille ja jatkuvalle oppimiselle.

Monimuotoisuustyön vaikuttavuus perustuu vahvaan tutkimus- ja seurantatietoon.

Tutkimuksen, käytännön metsätalouden ja viranomaisten yhteistyö tuo parhaat ratkaisut käyttöön.

Uudet mittarit ja seurantamenetelmät auttavat arvioimaan toimenpiteiden tuloksia luotettavasti ja pitkäjänteisesti.

Yliopistojen, tutkimuslaitosten ja metsäalan toimijoiden yhteistyö tuottaa jatkuvasti uutta ymmärrystä metsien rakenteesta, lajistosta ja ekologisista prosesseista. Samalla kehitetään uusia mittaus- ja seurantamenetelmiä, joiden avulla voidaan arvioida entistä tarkemmin monimuotoisuuden tilaa ja toimenpiteiden vaikuttavuutta. Tavoitteena on vahvistaa ymmärrystä siitä, miten monimuotoisuus kehittyy ja miten erilaiset toimenpiteet siihen vaikuttavat.

TEKNOLOGIA

3 Metsä näkyväksi datan avulla

Stora Enso on kehittänyt IT-järjestelmiinsä automaattisen paikkatietoanalyysin, joka auttaa huomioimaan luonnon monimuotoisuuden käytännön työssä jo hyvissä ajoin ennen puunkorjuuta.

Järjestelmä tunnistaa leimikolta ja sen läheltä tärkeät luontokohteet, kuten suojelualueet, muinaisjäännökset, pienvedet, petolintujen pesät sekä metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt. Nämä kohteet luokitellaan niiden kriittisyyden mukaan ja nostetaan esiin ennen hakkuuta, jotta asiantuntijat voivat tarkistaa tilanteen ja tarvittaessa tarkentaa suunnitelmia.

Automaattinen tunnistaminen keventää henkilöstön työkuormaa ja vähentää inhimillisten unohdusten riskiä, sillä kaikkia tietoja ei tarvitse etsiä tai tarkistaa manuaalisesti. Ratkaisu helpottaa näin tiedon hyödyntämistä käytännössä ja varmistaa, että arvokkaat luontokohteet otetaan järjestelmällisesti huomioon metsätalouden arjessa.

Tunnistetaan arvokkaat luontokohteet ajoissa

Tuodaan monimuotoisuus osaksi arjen päätöksiä

Monimuotoisuus huomioidaan systemaattisesti

StoraEnso

Stora Enso on uusiutuvien materiaalien maailmanlaajuinen edelläkävijä, jonka strategian ytimessä ovat pakkaukset. Yhtiön toiminnan tarkoituksena on korvata uusiutumattomat materiaalit uusiutuvilla ratkaisuilla. Yhtiö edistää luonnon monimuotoisuutta kiinteänä osana toimintaansa.

Kuva: Shutterstock

TIETO JA TUTKIMUS

4 Luonto kertoo, tiede tulkitsee

UPM kehittää ja hyödyntää ympäristö-DNA:ta (eDNA) luonnon monimuotoisuuden tarkempaan mittaamiseen ja toimenpiteiden vaikutusten todentamiseen.

Menetelmä mahdollistaa lajien tunnistamisen suoraan ympäristönäytteistä, kuten vedestä tai maaperästä. Se täydentää perinteisiä, työläitä maastokartoituksia ja auttaa havaitsemaan myös vaikeasti löydettäviä lajeja.

UPM tekee laajaa tutkimusyhteistyötä esimerkiksi Luonnonvarakeskuksen NorthDIVeRSITY-hankkeessa sekä Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen ja Itä-Suomen yliopiston kanssa. eDNA:ta hyödynnetään muun muassa vesiensuojelun ja ennallistamisen vaikutusten seurannassa.

- **Saadaan tarkempaa tietoa luonnosta**
- **Löydetään myös piiloon jääviä lajeja**
- **Seurataan toimien vaikutuksia paremmin**

UPM

UPM on kansainvälinen biometsäteollisuusyritys, joka valmistaa uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvia tuotteita ja ratkaisuja. Yhtiö yhdistää liiketoimintaansa tutkimukseen perustuvan metsänhoidon, luonnon monimuotoisuuden edistämisen sekä resurssien vastuullisen käytön.

JAETTU MOTIVAATIO

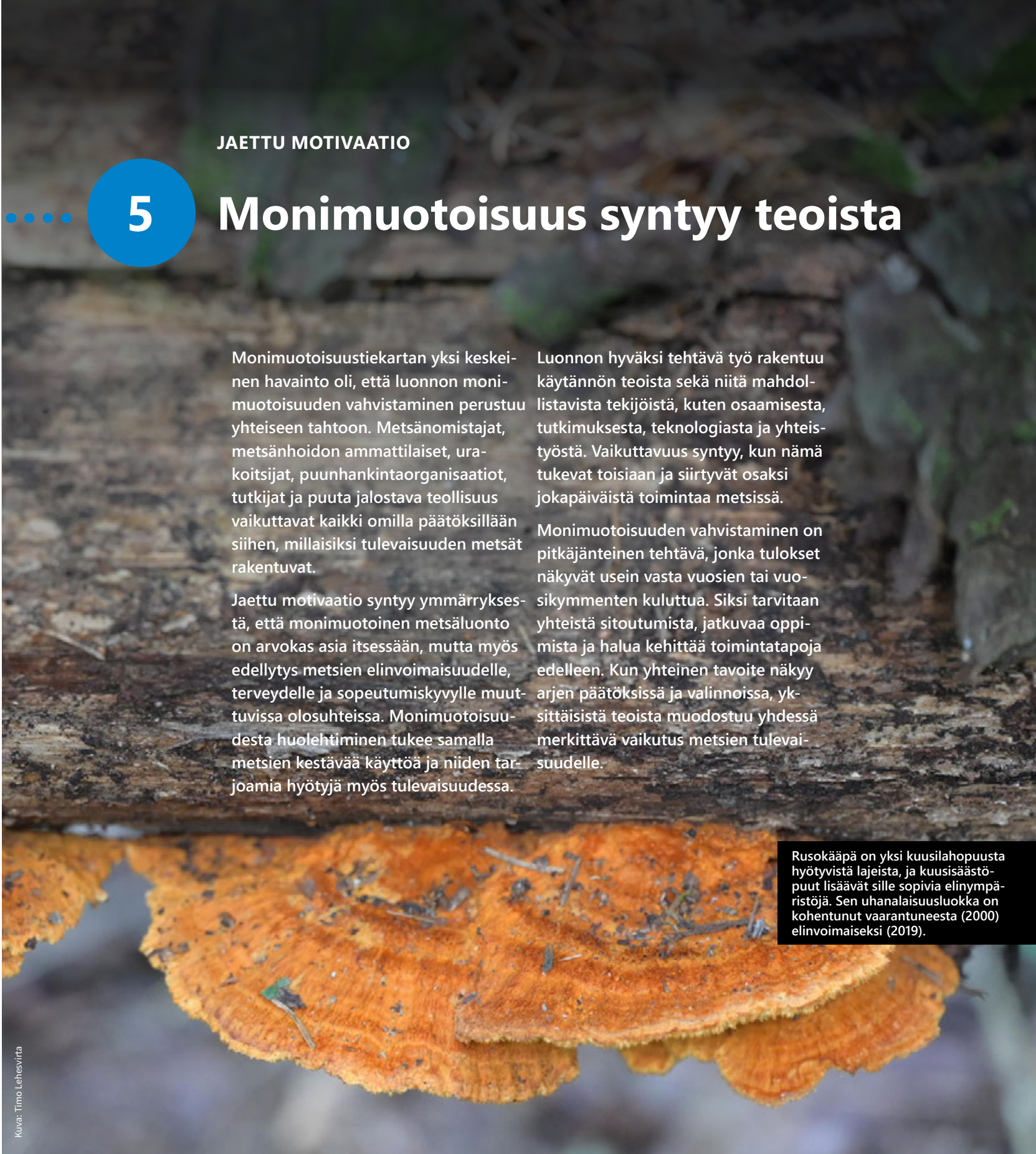
5 Monimuotoisuus syntyy teoista

Monimuotoisuustiekartan yksi keskeinen havainto oli, että luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen perustuu yhteiseen tahtoon. Metsänomistajat, metsänhoidon ammattilaiset, urakoitsijat, puunhankintaorganisaatiot, tutkijat ja puuta jalostava teollisuus vaikuttavat kaikki omilla päätöksillään siihen, millaisiksi tulevaisuuden metsät rakentuvat.

Jaettu motivaatio syntyy ymmärryksestä, että monimuotoinen metsäluonto on arvokas asia itsessään, mutta myös edellytys metsien elinvoimaisuudelle, terveydelle ja sopeutumiskyvylle muuttuvissa olosuhteissa. Monimuotoisuudesta huolehtiminen tukee samalla metsien kestävää käyttöä ja niiden tarjoamia hyötyjä myös tulevaisuudessa.

Luonnon hyväksi tehtävä työ rakentuu käytännön teoista sekä niitä mahdollistavista tekijöistä, kuten osaamisesta, tutkimuksesta, teknologiasta ja yhteistyöstä. Vaikuttavuus syntyy, kun nämä tukevat toisiaan ja siirtyvät osaksi jokapäiväistä toimintaa metsissä.

Monimuotoisuuden vahvistaminen on pitkäjänteinen tehtävä, jonka tulokset näkyvät usein vasta vuosien tai vuosikymmenten kuluttua. Siksi tarvitaan yhteistä sitoutumista, jatkuvaa oppimista ja halua kehittää toimintatapoja edelleen. Kun yhteinen tavoite näkyy arjen päätöksissä ja valinnoissa, yksittäisistä teoista muodostuu yhdessä merkittävä vaikutus metsien tulevaisuudelle.

Rusokääpä on yksi kuusilahopuusta hyötyvistä lajeista, ja kuusisäästöpuut lisäävät sille sopivia elinympäristöjä. Sen uhanalaisuusluokka on kohentunut vaarantuneesta (2000) elinvoimaiseksi (2019).

Kuva: Timo Lehesvirta

Tekoja tänään, vaikutuksia huomenna

Puuta jalostavan teollisuuden monimuotoisuustiekartta on osa laajempaa kestävyyden tiekarttakokonaisuutta. Ilmasto-, monimuotoisuus- ja vuonna 2026 julkaistava vesitiekartta muodostavat yhdessä näkymän siihen, miten toimiala vastaa aikamme keskeisiin ympäristöhaasteisiin ja rakentaa kestävää tulevaisuutta.

Teemoja yhdistää sama tavoite: luonnon kantokyvyn turvaaminen ja uusiutuvien luonnonvarojen vastuullinen käyttö.

Tähän julkaisuun kootut esimerkit osoittavat, että monimuotoisuustyö on ennen kaikkea käytännön tekoja. Sitä tehdään päivittäin metsissä, puunhankinnassa, luonnonhoidossa, tutkimuksessa, teknologian kehittämisessä ja osaamisen vahvistamisessa. Jokainen teko on osa laajempaa kokonaisuutta, jonka vaikutukset näkyvät metsissä pitkälle tulevaisuuteen.

Työ ei kuitenkaan ole valmis. Monimuotoisuuden vahvistaminen edellyttää pitkäjänteistä kehittämistä, yhteistyötä ja uusien ratkaisujen etsimistä.

Yhteinen tavoite on selvä: varmistaa, että suomalaiset metsät säilyvät elinvoimaisina, monimuotoisina ja hyvinvointia tuottavina myös tuleville sukupolville.

Työpaikat

Monimuotoisuus

Vesistö

Vientitulot

TIEKARTAT

Tuotteet

Logistiikka

sahateollisuus

Metsäteollisuus

@metsateollisuus Metsateollisuus @metsateollisuus Metsäteollisuus ry

metsateollisuus.fi

Kansikuva

Hurmehiippo kasvaa erityisesti lehtilahopuulla. Lahopuun säilyttäminen metsissä lisää sille sopivia elinympäristöjä ja tukee samalla monipuolista lahottajasienilajistoa. Hurmehiippo tarjoaa elinympäristön myös hiippohomeelle, joka kasvaa sen itiöemillä.

PEFC
PEFC/02-31-146

2026. Kannen kuva: Timo Lehesvirta